Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulu inserţiuniloru: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care d[i]
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu anu 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anu 40 francĭ, pe şése luni 20 francĭ, pe trei luni 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulu pentru Braşovu:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 13. Braşovŭ, Mercurĭ, 20 Ianuarie (1 Februarie) 1888.

Jubileulŭ de 50 de ani
alu
„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Gherţa mică, cot. Ugocea, Ianuarie 1888.

Dée Dumnedeu, ca de multe orĭ şi strănepoţii jubilee de 50 de anĭ ai esistenţei iubitei nóstre „Gazeta“ sĕ pótă serba.

Ioanŭ Serbacŭ, protopopŭ.

Sînteregu, 2 Ianuarie 1888.

Sĕ trăiască „Gazeta“ şi susţinĕtorii ei. Memoria celorŭ carĭ au redactat'o în timpurĭ critice de 50 anĭ sĕ fiă în vecĭ.

Pompeiu Mureşianŭ.

Roşuşa, (Bucovina) 2 Ianuarie 1888.

Dorescŭ „Gazetei Transilvaniei“ încă multe de asemenea festivităţĭ pentru generaţiunile posteriore.

A. Doboşiu, preotŭ or. ort. în Roşuşa sub. Cernăuţĭ.

Bobota, Selagiu, 2 Ianuarie 1888.

Dorimŭ mulţĭ şi fericiţĭ anĭ d-lui Redactorŭ şi zeloşilorŭ colaboratorĭ ai „Gazetei“, ca cu deplină bucuriă sĕ fiă încoronate multele fatigii aduse pe altarulŭ naţiunei, spre binele şi fericirea ei şi a patriei.

Sĕ dée bunulŭ Dumnedeu, din inimă dorescŭ.

Gavrilŭ Waida, parochŭ gr. cat.

Tiuesci, cot. Solnoc-Dobéca, Ian. 1888.

Vĕ dorimŭ ca sĕ redigiaţĭ fóia nóstră iubită, décă nu mai multŭ, baremĭ câtŭ neuitatulŭ vostru părinte.

Ilia Centea, preotŭ gr. cat.

Abafaia, Ianuariu 1888.

Vĕ urezŭ întru mulţĭ anĭ vieţă fericită, ca sĕ puteţĭ apĕra cu acelŭ zelŭ şi curagiu ca şi antecesorulŭ, tata, drepturile şi prosperarea naţiunei române.

Sĕ trăiască!

Iorotheiu Crişianŭ, preotŭ gr. cat.

Velcheriu, Ianuarie 1888.

Gratulez „Gazetei Transilvaniei“ la jubileulŭ de 50 de anĭ ai esistenţei sale.

Ionŭ Albonŭ, preotŭ gr. cat.

Chizdia, Ianuarie 1889.

Dea provedinţa ca sĕ ajungeţĭ a serba jubileulŭ centenarŭ spre folosulŭ patriei şi alŭ naţiunei.

D. Teaha, parochŭ gr. cat.

Breţcu, 9 Ianuarie 1888.

Vĕ urezŭ ca unulŭ din cei mai micĭ apostolĭ anĭ mulţĭ şi fericiţĭ pentru binele şi prosperitatea neamului românescŭ.

G. Teaca, învĕţătorŭ.

Sigetulŭ Marmaţiei, Ianuarie 1888.

Vĕ poftimŭ anŭ nou fericitŭ, er „Gazetei“ îi dorimŭ sĕ mai ajungă multe dile jubilare.

Ionŭ Buşiţă.

Braşovŭ, 15 (27) Ianuarie 1888.

Mare mişcare a produsŭ, mai alesŭ între Nemţii centralişti din Viena, proiectulŭ de lege asupra reformei învĕţămĕntului poporalŭ, ce l'a presentatŭ prinţulŭ *Liechtenstein* în camera deputaţilorŭ din Viena. Prinţulŭ Liechtenstein cu partisanii lui cerŭ, ca şcólele poporale sĕ aibă în viitorŭ *caracterŭ confesionalŭ*, biserica sĕ aibă inspecţiunea superióră asupra şcólelorŭ împreună cu organele statului, carĭ sĕ fiă dătóre a le da mână de ajutorŭ. Copii în şcólele elementare sĕ fiă obligaţĭ a visita şcóla numai timpŭ de şése anĭ, nu de optŭ anĭ, cum dispune legea actuală. Tóte disposiţiunile privitóre la înfiinţarea, conducerea şi inspectarea şcólelorŭ poporale ş. a. suntŭ reservate dietelorŭ provinciale.

In memoratulŭ proiectŭ de lege se cerŭ „garanţii pentru crescerea religiósă-morală a tinerimei“ şi se iau mĕsurĭ pentru a descentralisa administraţiunea şcolară, cu scopŭ de a pute mai uşorŭ câştiga aceste garanţii.

Suntŭ dér douĕ idei de căpeteniă de carĭ se conduce proiectulŭ de lege alŭ prinţului Liechtenstein: ideea confesională şi ideea autonomiei şcolare. Statulŭ sĕ nu mai fiă stăpânŭ absolutŭ peste instrucţiunea poporală, ci sĕ o conducă în acordŭ cu biserica.

Nu voimŭ sĕ cercetămŭ, décă a fostŭ consultŭ séu nu, faţă cu împrejurările ce domnescŭ în Austria, de a se propune tocmai acuma o asemenea reformă a învĕţămĕntului poporalŭ. Ajunge însĕ că s'au pusŭ în mişcare aşa numiţii „clericalĭ“ şi că prin susţinerea ideei autonomiste ei apeléză la sprijinulŭ partidelorŭ slave, ca sĕ înţelegemŭ pe deplinŭ turburarea ce a produs'o proiectulŭ de lege alŭ prinţului Liechtenstein între centraliştii nemţĭ.

„Clericalii voiescŭ sĕ nimicéscă creaţiunea şcólei moderne, cultura este în periculŭ“, strigă fóile centraliste. Păcatele preoţimei catolice din timpulŭ concordatului se enumeră din nou tóte şi „statulŭ“, acestŭ idolŭ alŭ centraliştilorŭ, se declară ameninţatŭ în interesele sale cele mai vitale, căcĭ după ei numai statulŭ póte da generaţiunilorŭ o crescere modernă, numai statulŭ póte da o instrucţiune, care sĕ nu fiă limitată prin tutoratulŭ bisericei.

Cestiunea, cum sĕ fiă crescerea şi instrucţiunea şcolară, este în adevĕrŭ de o importanţă mare principiară. Multe se potŭ dice pro şi multe contra ingerinţei bisericei. Dér în casulŭ de faţă se vede câtŭ de colo, că suntŭ în jocŭ mai multŭ tendinţele de partidă. Conservativii arŭ voi ca cu ajutorulŭ Slavilorŭ sĕ înfrângă puterea liberalismului contrarŭ bisericei, ér centraliştii nemţĭ liberalĭ arŭ voi sĕ se folosescă de acéstă ocasiune spre a rĕsturna sistemulŭ actualŭ.

Cumcă tendinţa acésta este principalulŭ motorŭ alŭ protestaţiunilorŭ, ce s'au pusŭ în scenă de Nemţii centralişti contra proiectului lui Liechtenstein, se vede şi din atitudinea foilorŭ centraliste unguresci, carĭ se credŭ dătóre a le veni acelora în ajutorŭ.

Décă vomŭ cerceta cu deamĕruntulŭ, Liechtenstein nu pretinde alta, decâtŭ ceea ce deja esistă în partea de dincóce a monarchiei cu privire la şcólele confesionale, numai cu acea deosebire, că voiesce sĕ dea caracterŭ confesionalŭ şi şcólelorŭ susţinute de statŭ.

Foile guvernului din Peşta însĕ cu tóte acestea nu se sfiescŭ a discuta, cu mai mare patimă chiar ca „liberalii“ din Austria, propunerea lui Liechtenstein.

Ea este, după „Pester Lloyd“, o „neruşinare codificată“, unŭ „atentatŭ în contra demnităţii statului,“ dela care se pretinde sĕ se lapede de „prerogativa lui scumpă“. Şi acésta o dice unŭ organŭ alŭ guvernului, sub care dece milióne de cetăţenĭ îşĭ susţinŭ şi conducŭ şcóle confesionale în puterea legilorŭ esistente!

Ce sĕ credemŭ în asemenĭ circumstanţe de adevĕrata intenţiune a ómenilorŭ dela putere faţă cu şcólele nóstre confesionale?

SITUAŢIUNEA AUSTRO-UNGARIEI
IN FAŢA INARMARILORŬ RUSESCĬ.

„Agenţia Havas“ comunică din Viena următórele:

Primimŭ, pe cale indirectă, informaţiunile următóre, ce ne vinŭ dintr'o sorginte militară competentă, asupra fabricării nouei puscĭ cu repetiţiă austriace şi asupra chipului în care se înfăţişéză, în sferele militare, situaţiunea Austriei, în faţa înarmărilorŭ rusescĭ:

Până acum n'arŭ fi fabricate decâtŭ peste 10.000 de puscĭ, pentru că ultimele lunĭ au fostŭ ocupate de încercările şi de instalarea maşinelorŭ trebuinciόse pentru transformarea calibrului de 11 milimetri, adoptatŭ mai nainte, în calibru de 8 milimetri. Actualmente fabrica din Stiria e în stare sĕ facă 1000 de puscĭ pe di. Fabrica ungurescă, a cărei înfiinţare este forte recentă, nu va fi în stare sĕ dea arme decâtŭ în Maiu seu Iuniu viitorŭ, şi numai 500 pe di, astfelŭ încâtŭ nu se póte spera a se ajunge, înainte de Augustŭ seu Septemvre viitorŭ, la armarea a 250 mii de ómenĭ din armata activă cu noua puşcă cu repetiţiune.

Aceste întârdierĭ suntŭ obiectulu preocupărilorŭ statului austro-ungarŭ, pentru că puşca Werndl, actualmente în manile armatei austriace, e recunoscută ca inferióră puscei Berdan, a armatei rusescĭ. Este adevĕratŭ că 90,000 de ómenĭ în prima armată potŭ fi provĕduţĭ de adĭ cu puşca cu repetiţie 11 m. m. (Mannlicher) aşteptândŭ fabricarea nouei puscĭ de 8 m. m.; dér acésta nu pare de ajunsŭ pentru a stabili unŭ echilibru alŭ forţelorŭ între cei doi adversarĭ din punctulŭ de vedere alŭ înarmării.

Cu tóte astea, starea acésta de inferioritate este compensată prin repediciunea mobilisărei armatei austriace. De aceea statulŭ majorŭ austriacŭ încredĕndu-se cu dreptŭ cuvĕntŭ în avantagiele ce-i procură acéstă repediciune de mişcărĭ, crede că în timpulŭ de faţă nu suntŭ primejdii imediate în concentrările armatei rusescĭ la graniţă, pe câtă vreme aceste concentrărĭ nu vorŭ trece peste cifra de 300.000 de ómenĭ. Până atuncĭ Austria conservă pentru ea totŭ beneficiulŭ mobilisării. Dér autorităţile militare arŭ socoti echilibrulŭ de forţe ruptŭ în favorea Rusiei, în diua când numerulŭ de ómenĭ grămădiţĭ la graniţă ar trece peste cifra de mai susŭ, şi din acestŭ momentŭ ar trebui, după ele, sĕ se ia mĕsurile trebuinciόse pentru trimiterea de forţe mari în ţinutulŭ graniţelorŭ.

„Diarişti săsescĭ.“

Sub acestŭ titlu publică „Kolozsvar“ dela 23 Ianuarie n. Nr. 18 următorulŭ articulŭ de fondŭ:

In rĕspunsulŭ ce l'a datŭ *Tisza* Kalman lui Oskar *Meltzl* în dietă a enunciatŭ ca o lozincă a ţĕrii, că de geaba este a mai vorbi despre lealitatea şi despre apropierea de Maghiarĭ a Saşilorŭ, şi în genere a naţionalităţilorŭ, până când acestea ţinŭ şi nutrescŭ *o pressă*, care în adevĕrŭ este *negaţiunea* constituţiei, a ordinei sustatóre, a legilorŭ codificate şi a sentimentului de datoriă cetăţenéscă din patriă.

Ne aducemŭ aminte de acéstă declarare a ministrului-preşedinte, care lovesce cuiulŭ în capŭ, când frundărimŭ prin numĕrulŭ festivŭ alŭ „Gazetei“, ce a sositŭ adĭ, şi când trebue rîdĕndŭ se vedemŭ, cum cei mai înalţĭ funcţionarĭ ai bisericei stau cu felicitările lorŭ într'unŭ rĕndŭ cu cei de séma lui Lucaciu şi Densuşianu, şi cum cei mai serioşĭ bărbaţĭ servescŭ demonstranţilorŭ cu materialŭ, alăturea cu maghiarofaga „Unire“ din Bucurescĭ, „Rĕsboiulŭ“ şi celelalte.

Şi, pe când Meltzl vorbesce *în numele sĕu* în dietă despre împăciuire, pe atuncĭ în Braşovŭ Redactorulŭ diarului „Kronstädter Zeitung“ stă, *în numele publicului săsescŭ*, în mijloculŭ mulţimei române lărmuitóre, salută în limba română pe Redactorulu *Mureşianu* la banchetulŭ festivŭ, şi este resalutatŭ din partea cutărui *Damianŭ*.

Cuvintele rostite de d-lŭ Redactorŭ Iosifŭ *W. Filtsch* în sunetulŭ paharelorŭ cu vinŭ de pe pămĕntŭ maghiarŭ, glăsuescŭ „întru egala îndreptăţire, neobosita luptă şi deplina învingere a naţiunei românescĭ“, şi d-lŭ *Damianŭ* cu eroicŭ dythirambŭ îi strigă îndĕrĕtŭ: „trăéscă pressa săséscă, care până astădĭ a păzitŭ naţionalitatea Saşilorŭ imigraţĭ, carĭ nu s'au născutŭ aicĭ din timpurĭ străbune, ca Românii.“

„Vede d-lŭ *Meltzl* pe Redactorulŭ săsescŭ în acéstă situaţiune?

Unulŭ din cei mai guralivĭ representanţĭ ai Saşilorŭ se aruncă în mijloculŭ acelorŭ demonstranţĭ, la spatele cărora stă dacoromânismulŭ celŭ ce înghite totŭ şi din alŭ cărorŭ sgomotŭ se aude în tenorŭ acutŭ citatulŭ ocasionalŭ în poesiă alŭ preotului *Berinde* din comitatulŭ Sătmarului:

Până unde mai rĕsună
Limba dulce şi străbună,
Pân' acolo-i frăţióre
Patria română, care
Se numesce mare.

La masa fanatismului şi fantasiei despre o Româniă mare, dlŭ *Filtsch* ascultă rĕsunetulŭ „Deşteptă-te“, pe care Numerulŭ festivŭ alŭ „Gazetei“ îlŭ comunică împreună cu portretulŭ autorului Andreiu Mureşianu şi împreună cu poesia: în 21 Iunie 1848.

Şi nu-i pasă de naţiunea lui.

Nu vede în órba lui patimă, că împreună cu Maghiarulŭ de dincóce arŭ dispare şi rătăciţii prenumĕranţĭ; sufletulŭ, lui, sentimentele lui suntŭ deja neaccesibile pentru combinaţiunea şi judecata dreptă.

Spre d-lŭ Redactorŭ *Filtsch* se plécă

și *Odobescu* din Bucurescĭ și aducêndu-i înainte părțĭ din revoluțiunea lui Horia, ne dice în armonia cu elŭ în numele Românilorŭ astfeliu:

(Citéză apoi în traducere unguréscă unŭ pasagiu din cele scrise de d-lŭ Odobescu în numĕrulŭ festivŭ.)

„Astfeliu — continuă „Kolozsvar“ — este numĕrulŭ festivŭ ocasionalŭ.

D-lŭ Filtsch ascultă și nu bagă în sémă nicĭ cuvintele din toastulŭ lui Damianŭ: „Sasii, carĭ au venitŭ în acéstă țéră.“

Noi însĕ ne aducemŭ aminte de vorbele președintelui guvernului ungurescŭ, ce lămuritŭ aparŭ, și ne cugetămŭ, decă este óre mare numĕrulŭ aderenților lui *Meltzl*, și decă acestŭ numĕrŭ este óre destulŭ de puternicŭ?

Dea cerulŭ sĕ fiă mare și tare chiar în contra acelorŭ membri din propria taberă, carĭ în realitate lucréză altfelŭ, decum a rĕsunatŭ vorbirea în sfera parlamentului.

Abia ar fi pututŭ unŭ diaristŭ de alŭ naționalităților sĕ pregătéscă unŭ refrenŭ mai nemeritŭ la cuvêntarea lui Tisza Kalman.

SCIRILE DILEI.

In scopulŭ înființărei unei tipografii române în *Orĕștie*, în legătură cu o librăria și cu edarea unei foi periodice, pe diua de 28 Ianuarie au fostŭ convocațĭ la o adunare, în localulŭ Cassinei române de acolo, Românĭ din Orĕștie și dinprejurŭ spre a se pune în esecutare întreprinderea. In hârtia de convocare suntŭ subscrișĭ d-nii: Samuil *Pop*, *Mihaiu*, Dr. *Mihu*, Dr. *Erdely*, *Hanoșiu*, S. P. *Barcianu*.

Le dorimŭ deplină isbêndă.

***

Cetimŭ în „Sieb. deutsch. Tgbltt“. dela 18 (30) Ianuarie: „La încheierea desbaterei generale asupra bugetului votară pentru bugetŭ dintre deputații partidei poporului sasŭ Dr. O. de Meltzl; contra bugetului Imrich, Kaiser, Zay; absențĭ au fostŭ: Dörr, Gull, Kästner, Schuster, Steinacker. La acestea observămŭ, că scirea diferitelorŭ diare, precum și cea din telegrama nóstră din Nr. 4288, în urma cărora clubulŭ deputaților partidei poporale săseșcĭ ar fi hotărîtŭ a vota contra bugetului, nu este adevĕrată. O astfelŭ de hotărîre nu s'a luatŭ, ba din contră, după cum suntemŭ informațĭ, s'a datŭ voiă liberă deputatului Meltzl a vota pentru bugetŭ.“

Curiósă atitudine!

***

Mai mulțĭ industriașĭ din *Clușiu* au ținutŭ la 15 (27) Ianuarie o conferință, în care au hotărîtŭ sĕ înființeze o hală industrială, și anume se vorŭ emite în acestŭ scopŭ 500 de acții de câte 25 fl., putêndŭ fi acționarŭ ori și cine. In hală se vorŭ vinde de preferință produsele industriale clușiane.

Jarŭ la ólă.

***

Nu credemŭ sĕ avemŭ unŭ altŭ orașŭ care ca proprietarŭ de casă sĕ aibă atâtea case ca *Seghedinulŭ*. A fi proprietarŭ de casă de regulă nu este o ocupațiune neplăcută, dér acéstă demnitate pentru orașulŭ Seghedinŭ e forte tristă. Decând proprietarii de case ruinațĭ după inundațiune au începutŭ a'șĭ licita casele, redidite cu împrumutŭ dela statŭ, a ajunsŭ orașulŭ Seghedinŭ în proprietatea a 32 de case, căcĭ orașulŭ ca garantŭ alŭ imprumuturilorŭ dela statŭ a trebuitŭ sĕ cumpere însușĭ casele vêndute, deórece la licitațiune nu s'a pututŭ scóte nicĭ măcar suma împrumuturilor dela stat, care n'a mai vrutŭ s'amâne plata lorŭ. Pe aceste 32 de case a datŭ statulŭ unŭ împrumutŭ de 171.000 fl., pe care ómenii nu l'au mai pututŭ plăti din causa miseriei ce'i bântue.

In adevĕrŭ tristă proprietate, curată belea.

***

Comisiunea administrativă a comitatului *Bistrița* a alesŭ o comisiune, care sĕ se ocupe cu cestiunea înființării de grădinĭ și asilurĭ de copii în comunele acelui comitatŭ, și eventualŭ sĕ lucreze și unŭ statutŭ.

Avé-vorŭ grije Românii și Sasii, carĭ nu'șĭ vrêu peirea, ca acele institute sĕ nu fiă mijlóce și unelte de maghiarisare, ci sĕ fiă institute adevĕratŭ culturale, românescĭ în comune române, săsescĭ în comune săsescĭ, și unguresci în comune unguresci decă suntŭ?

***

O scenă panică s'a petrecutŭ în dilele trecute în *Timișora*, într'o bărbieriă din cele mai cercetate. Secretarulŭ dela oficiulŭ telegraficŭ, în pensiune, Greger intră la bărbierŭ și abia ocupase locŭ acolo, când ĕtă că intră în localŭ locotenentulŭ Werovacz dela reg. 29 de infanteriă, și-lŭ bătŭ pe Greger cu o biciușcă. Causa acestei biciuelĭ nu se spune.

***

O grea lovitură a suferitŭ familia d-lui profesorŭ de aci *Lazar Nastasi*, prin perderea drăgălașei sale fice *Eufrosina* în vêrsta de 12 anĭ.

Priméscă întristații părințĭ sincerile nóstre condolențe.

DISCURSU,

ținutŭ de **Archimandritulu Mironŭ M. Callinescu**, vice-președintele Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina, la deschiderea Adunării generale estraordinare, în 20 Octomvre (1 Noemvre) 1887, după sĕvêrșirea sânțirii noului edificiu alŭ „Societății“.

Domnilorŭ!

Reținutŭ fiindŭ președintele „Societății“ d-lŭ Br. Victorŭ *Styrcea* prin ședințele senatului imperialŭ și neputêndŭ sosi la timpŭ de a lua parte la acéstă serbare a „Societății“, vinŭ eu érășĭ la onórea de a Vĕ saluta cu totŭ respectulŭ, și astădĭ cu deosebită bucuriă și mângâiere sufletéscă a Vĕ binevenita prima dată într'aceste localitățĭ nouĕ, atâtŭ de frumóse și îndemânatice.

Mĕ simțescŭ ferice, domnilorŭ, că'mĭ este datŭ a Vĕ saluta astădĭ de pe acest locŭ de onóre. Inima îmĭ palpită de bucuriă, vĕdêndŭ, că „Societatea“, căreia dela înființarea ei până acuma ca funcționarŭ i-am oferitu cu devotamentŭ modestele mele puterĭ, este astădĭ bineîntemeiată și stabilită într'acestŭ edificiu propriu alŭ ei.

Mulțĭ au fostŭ, carĭ cu inimă învăpăiată au îmbrățișatŭ scopurile binecuvêntate ale „Societății“. Bărbațĭ ilustri s'au întrunitu în astă „Societate“ spre a propaga mai cu sporŭ cultura națională. Dér sórtea nu lĭ-a hĕrĕditu mângâierea sufletéscă, de a ajunge diua de astădĭ. Ei s'au trecutŭ, opera lorŭ însĕ a rĕmasŭ de mărturiă urmașilorŭ.

Puținĭ mai suntŭ dintre cei vechĭ, și pre aceștĭ puținĭ, dér credincioșĭ „Societății“, îi salutŭ cu duioșie frățéscă întru asemene mângâiere sufletéscă, recunoscêndŭ zelulŭ și devotamentulŭ Domniilorŭ-sale, probatŭ aeve prin decenii.

Și într'acești puțini salutŭ cu deosebitŭ respectŭ pre d-lŭ profesorŭ Dr. Vasile *Mitrofanovicĭ*, carele, uniculŭ, a mai fostŭ chiămatŭ, de a sta neîntreruptŭ în Comitetŭ ca sentinelă credinciósă, carele cu devotamentŭ alesŭ și cu zelŭ de-apururea viu au conlucratŭ cu sfatŭ și cu faptă la sporirea și întărirea „Societății“.

Mai stau doi de mărturiă, doi din cei cincĭ, carĭ ca junĭ însuflețițĭ de cele mai nobile simțĕminte au avutŭ fericita ideă, de a înființa la începutulŭ anului 1862 „Reuniunea română de lectură“. Ii fericescŭ pre d-lŭ profesorŭ Dr. Ionŭ *Sbiera* și pre d-lŭ consiliarŭ de guvernŭ Oreste de *Reney*, carĭ au ajunsŭ și serbarea de astădĭ în deplină putere, lucrândŭ cu aceeașĭ inimă înflăcărată pentru propagarea intereselorŭ de cultură națională.

Și Provedința a binevoitŭ, ca tocmai d. Oreste de *Reney* se 'șĭ încunune lucrulŭ, inițiândŭ, întețindŭ și esecutândŭ cu zelŭ vrednicŭ de imitatŭ redidirea și atâtŭ de potrivita adaptare a acestui edificiu. Comitetulŭ i-a votatŭ Domniei Sale cu aclamațiune mulțămita cea mai căldurósă pentru neobosita trudă, cu care a condusŭ acéstă didire.

Déră neasĕmĕnatŭ mai mare trebue sĕ fiă mulțămirea sufletéscă a d-lui *Reney*, vĕdêndŭ ce a devenitŭ astădĭ modesta „Reuniune de lectură.“

Domnilorŭ!

Ideea de a înființa „Reuniunea română de lectură“ a fostŭ într'adevĕrŭ fericită. Ideea pornită din inimĭ frământate de durere pentru amorțirea spiritului naționalŭ în țéră, — de durere pentru negrijirea dulcei nóstre limbĭ române. Acéstă ideă, îmbrățișată cu ardóre de genialulŭ Alesandru de Hurmuzachi, primulŭ președinte alŭ „Reuniunii,“ a deșteptatŭ de odată ca prin farmecŭ inimile tuturorŭ Românilorŭ din Bucovina. În de comunŭ s'a simțitŭ puterea magică a deșteptării simțului naționalŭ, și până în trei anĭ de dile simpla „Reuniune română de lectură“ s'a transformatŭ 'cu preînalta sancțiune a Maiestății Sale c. și r. din 6 Maiu 1864 în „Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina.“

În 11 (23) Ianuarie 1865 s'a deschisŭ prima Adunare generală, și neuitatulŭ nostru președinte, înțeleptulŭ Br. Georgiu Hurmuzachi îndreptă umilitele sale rugĭ cătră cerŭ, ca înduratulŭ Dumnedeu se lumineze lucrările „Societății“ cu lumina adevĕrului; căcĭ numai ajutorulŭ Celui de susŭ face, ca și cele mai micĭ sĕ înflorescă și sĕ rodescă spre lauda lui și spre fericirea ómenilorŭ.

Și bunulu Dumnedeu nĭ-a ajutatŭ, de amŭ putetŭ cu mila lui sĕ crescemŭ și sĕ întărimŭ „Societatea“ nóstră, sĕ o stabilimŭ și sĕ o aședămŭ întru ale sale, sĕ-i adaptămŭ unŭ edificiu amĕsuratŭ trebuințelorŭ ei și demnŭ de dênsa.

Astădĭ amŭ avutŭ mângâerea sufletéscă, de a asista la sânțirea acestui edificiu, implorândŭ din nou milele Domnului asupra acestei „Societățĭ“ de cultură națională.

Puterea Celui de susŭ ne-a scutitŭ până acuma „Societatea“ nóstră, și a apĕrat'o în dile grele și în împrejurărĭ nefavorabile; căcĭ, spre nefericire, nu putemŭ nega, cumcă nicĭ „Societății“ nóstre n'au lipsitŭ piedecile și cercările, la carele mai alesŭ la începutŭ este supusŭ totŭ lucrulŭ omenescŭ, oríce întreprindere, fiă ea câtŭ de folositóre. Lupta și munca necurmată este partea omului, carea încetéză numai cu cea mai din urmă rĕsuflare a lui. Lupta și munca însĕ nu încetéză nicĭodată la o Societate, care este menită a lucra pentru binele poporului, căcĭ poporulŭ este nemuritorŭ. Nemuritorŭ este mai alesŭ poporulŭ nostru, carele a doveditŭ vitalitatea sa față

„FOILETONULŬ GAZ. TRANS.“

(4)

STRĂBUNII NOȘTRI

Novelă istorică

Anulu 104 după Christ.

Cartea I. — Pădurea Bersovia.

CAP. I.

— Decă n'ai... deii sĕ-țĭ dea dile bune, rĕspunse Longinŭ.

— Nu spunŭ minciunĭ, am, . . .

Și deodată cădŭ în genunchĭ, cu capulŭ pe pieptŭ, cu vêrfulŭ degetelorŭ unite înainte și îndreptate cătră Longin în semnă de iertare, și rĕmase astfelŭ în tăcere, până se audiră țiuiturile și trâmbițele popilorŭ din taberă, care arătau că Decebalŭ se întorcea.

La acestŭ semnalŭ ea se sculă deodată și fugi ca o umbră în foișorulŭ din care venise.

Longinŭ se repedi la soldatŭ și apucându'lŭ de mână, îi strigă cu o sĕlbatică veseliă:

— Suntemŭ scăpațĭ!...

IV.

Alaiulŭ regelui se întorcea cu Decebalŭ în frunte. Cum dete cu ochii de Longinŭ, ilŭ întrebă:

— Te-ai gânditŭ?

— M'am gânditŭ.

— Primescĭ?

— Nu primescŭ.

Nu? întrebă regele supĕratŭ. Sĕ vie șerbii, poruncĭ elŭ și apoi se aședă pe piele de ursŭ.

O mișcare de frică se făcŭ în toțĭ cei de față fiind-că de astădată Domnulŭ părea de totŭ turbure. Cu unŭ piciorŭ rădĭmatŭ on bușteanŭ ér cu stîngulŭ întinsŭ ca de umedélă în ciolanŭ, ținea buzduganulŭ de códă și învêrtea ochii aprinșĭ de mâniă pe întréga adunare.

Nu trecŭ multŭ și dintr'unŭ colțŭ de pădure sĕ iviră vre-o 20 de legionarĭ ferecațĭ cu funii de teiu. Abătuțĭ și slabĭ la chipŭ, ei intrau dreptĭ și vênjoșĭ. Dacii carĭ ii însoțeau le făcură semnŭsĕ îngenunche, dér ei în fața lui Longin, rĕmaseră în picióre. Atuncĭ păditorii lorŭ, cu ghionturĭ în capŭ și loviturĭ de ciomagŭ peste fluere, ii siliră sĕ cadă la pămêntŭ.

— Vorbițĭ! strigă Decebalŭ, rugați-vĕ pentru dilele vóstre sĕ-mĭ spună tainele lorŭ...

Unulŭ dintre legionarĭ, lovitŭ tare peste fluere, se încercă sĕ dică lui Longinŭ:

— Stăpâne, fie-țĭ milă...

Dér îndată vecinulŭ lui se sculă pe unŭ piciorŭ și grăi verde:

— Stăpâne, noi o sĕ murimŭ; lasă se murimŭ: pentru asta amŭ și venitŭ sĕ ne batemŭ cu Dacii, — dér voi sĕ trăițĭ și sĕ biruițĭ! Trăiéscă Roma!....

Dér n'apucase sĕ dică vorba din urmă, că flueră deodată prin vĕzduhŭ grózniculŭ buzduganŭ și sburătŭ în băcățĭ capulŭ legionarului care vorbise. Trupulŭ lui cădŭ greu la pămêntŭ, lăsândŭ lacŭ de sânge în jurulŭ lui. Era tăcere ca în templu. Decebalŭ, în picióre pe trunchiulŭ de copacŭ, fulgera în juru-i ca unŭ norŭ aprinsŭ. Barba lui tremura, luată ca de vijeliă, dinții clănțenau și cu spume la gură:

— Unde escĭ mișelule? răcni elŭ. Unde e muierea care i-a schingiuitŭ și nu le-a tăiatŭ urechile și nu lĭ-a scosŭ ochii?..

Din rêndurile păditorilorŭ eși unŭ dacŭ mĕruntŭ și vênjosŭ, cu privirea de furiă speriată, vĕdêndŭ sórtea celŭ așteptă.

Pe busduganŭ nimenĭ n'avea dreptulŭ sĕ pună mâna. Atuncĭ Decebalŭ făcŭ o săritură de pe bușteanŭ, și, cu unŭ grósnicu pumnŭ în fața, ii mută falcă din falcă.

— Câne!... rânji elŭ, și veni de se aședă din nou pe pieile de ursŭ.

Pe păzitorŭ ilŭ podidi sângele.

La acéstă scenă sĕlbatică, care se petrecŭ câtŭ te-ai șterge pe frunte, Longinŭ simți că ura în elŭ nu mai avea marginĭ și se uita la buzduganulŭ de josŭ cu unŭ adevĕratŭ ochiu de șerpe flămândŭ. Și cu câtŭ ura mai multŭ pe Decebalŭ, cu atâtŭ îi fŭ milă de Romanulŭ mortŭ și de Daculŭ plinŭ de sânge.

Atuncĭ, sub stăpânirea unei puternice pornirĭ, îșĭ apucă unŭ capĕtŭ alŭ togei, mușcă cu dinții tivitura de purpură și, rupêndŭ un petecŭ, se îndreptă spre religionarĭ și păzitorii lorŭ și le dise:

Legați-lŭ.

De cum sta în tronŭ, Decebalŭ audindŭ acéstă vorbă, se repedi la buzduganŭ și venindŭ în fața lui Longinŭ

— Sĕ mĕ lege pe mine!...

Dér băgă de sémă că Longinŭ nicĭ nu se uita la elŭ, ci încerca a rupe altŭ petecŭ spre o opri sângele rănitului.

Atuncĭ... mâna i se lăsă încetŭ dealungulŭ trupului: arma ucidétóre îi cădŭ; îșĭ plecă capulŭ, rușinatŭ și umilitŭ, — căcĭ faptele drepte au mai mult rĕsunetŭ în sufletulŭ unui omŭ crudŭ decâtŭ altuia —: îșĭ luă cununa din

cu nefericirile cele mai marī ale unui trecutŭ viforosŭ, carele au conservatŭ intactă consciința naționalității sale, carele n'au renunțatŭ nicī când la aspirațiunile legitime. de a se desvolta potrivitŭ cu ilustra sa origine. Ființa și individualitatea unui atare poporŭ nu se póte ignora, nu se póte vĕrsa după placŭ într'o altă formă națională. Dreptulŭ de a-șī conserva și cultiva propria sa naționalitate este lege săntă a naturii, este principiulŭ triumfătorŭ alŭ civilisațiunei moderne. Și cu câtŭ mai mare este astădī apropierea și înfrățirea între popóre, cu atâta mai multŭ simțesce fiăcare din ele individualitatea sa, osebirea seminției sale, dragostea limbei și a naționalității sale.

Zădarnice suntŭ stăruințele acelora, carī totŭ încă cércă chipurī și feliurī de a ne totŭ pune piedecī desvoltării nóstre naționale. Zădarnice suntŭ ostenelele acelora, carī nu voescŭ sĕ ințelégă, că geniulŭ unui poporŭ cu o lungă istoriă nu se póte sugruma, — dóră numai prin singura sa vină, prin apatia neiertabilă a fiilorŭ sĕi, prin ucidere de sine; — de care sĕ ne ferescă D-deu! — Și óre n'ar fi insultă a gândi numai la așa o eventualitate? Conservarea de sine este impusă omului prin însașī natura. Omulŭ însĕ nu póte esīsta isolatŭ, de órece elŭ nu e picatŭ din ceriu, ci descinde dela părințī. stă deră în legătură cu alți indivizī. Complexulŭ acestora formeză însĕ familia, precum familiile comuna, legătura acestora națiunea. și érășī acestea împreună omenimea. Aceste subdivisiunī fiindŭ identice cu omenimea, și scopurile lorŭ nu potŭ fi contrarie și opuse, ci suntŭ érășī identice. A lucra spre împlinirea acestorŭ scopurī este chiămarea, decī și îndatorirea omului. Ásta este prin urmare și cuprinsulŭ, esența moralității, cu unŭ cuvêntŭ: legea etică.

Din identitatea scopurilorŭ urmeză însĕ, că lucrândŭ în contra unuia singurŭ din aceste scopurī, lucrămŭ în contra tuturora: decă suntemŭ nepăsătorī în privința unuia singurŭ din ele, atuncī vătămămŭ legea naturii, legea lui D-deu. D-deu a creatŭ omenimea în tótă varietatea și în tóte subdivisiunile ei, și tuturora lī-a pusŭ acele-șī scopurī, tendința și scopulŭ desvoltării și perfecționării neprecurmate. Vătămândŭ decī acésta lege a lui D-deu nu mai suntemŭ moralī, ci nemoralī.

Din acestŭ adevĕrŭ necontestabilŭ decurge totŭ odată în modulŭ celŭ mai chiarŭ și regula vieții: sĕ ne îndreptăm tótă vieța, tótă activitatea astfelŭ, ca sĕ servimŭ implinirii acestorŭ scopurī. Trebue deră sĕ căutămŭ modŭ și chipŭ de a pute acésta; trebue sĕ stăruimŭ a ne face apțī și capabilī de a servi aceste scopurī în armoniă. Dreptŭ aceea, decă lucrămŭ în interesulŭ nostru individualŭ trebue sĕ avemŭ înaintea ochilorŭ și interesulŭ familiei; éră acésta sĕ-o facemŭ într'unŭ modŭ, prin care nu vătămămŭ, ci din contră sporimŭ, realisămŭ și scopulŭ națiunei, și prin acésta totodată și celŭ alŭ omenimei.

Deplorabilă este decī rătăcirea unora și condemnabilă perfidia altora, vrêndŭ sĕ demustre, că datorința cea mai firéscă, dreptulŭ celŭ mai legitimŭ, adecă de a-șī păstra și a'șī apĕra cu tótă puterea și din tótă inima naționalitatea sa, ar fi contra scopului omenimei, ar fi chiar o vătĕmare a intereselorŭ civilisăciunei.

Teorii perverse, carī devinŭ mai stricăcióse atuncī, când, propagate sub masca cosmopolitismului, cércă a ademeni, a rătăci, a seduce pe cei slabī dintre noi, a-i înșela cu măgulirea naivă, că atuncī se vorŭ arăta mai „luminațī“, când vorŭ fi indiferențī, nepăsătorī pentru sórtea națiunei sale, — că vorŭ fi mai „liberalī“, când se vorŭ lăpĕda de ea, de indatorirea săntă a o ajuta după putință în nisuințele și aspirațiunile ei.

Țĕrile și națiunile cele consolidate nu mai au cuvêntŭ a se preocupa de nisce teorii atâtŭ de neîntemeiate, pentru că acolo acestea au amuțitŭ de mult față cu faptele, carī vorbescŭ mai puternicŭ decâtŭ orī ce sofismă. La noi însĕ carī avemŭ a susține lupta grea și amară, luptă fără repausŭ pentru conservarea și mântuirea esistinței, a naționalităței nóstre, totŭ mai întâlnimŭ aceste teorii triste, și trebue sĕ reluptămŭ contra lorŭ, trebue sĕ le respingemŭ necontenitŭ.

Cu cosmopoliții de rea credință nu mai avemŭ de disputatŭ și de argumentatŭ. Lorŭ avemŭ a le opune simplu și curatŭ, der hotărîtŭ și stătornicŭ, dreptulŭ nostru, pe care nu-lŭ póte întuneca nicī o sofismă, și de vomŭ fi unițī și și pururea basațī pe lege, nu ni-lŭ va înfrânge nicī o putere.

Cosmopoliților celoru ce rătăcescŭ însĕ numai din nesciință, din slăbiciune, dintr'unŭ felŭ de pudóre falsă, din órecare nechiaritate și confusiune de idei, sĕ le rĕspundemŭ cu cuvintele anticului filosofŭ Aristotele, carele dise către Platonŭ: „Te înșelī despre natura amorii și despre legile, cum se desvóltă ea. Amórea nu e atâtŭ de vastă, ca sĕ pótă îmbrățișa deodată unŭ obiectŭ atâtŭ de mare. Puțină miere avețī, și voițī a o vĕrsa în mare.“

(Va urma.)

---

capŭ, o aruncă josŭ și cu unŭ piciorŭ pe dênsa:

— Eu suntŭ unŭ gâde; tu escī un omŭ. Pace, Romane!

Și îi întinse mâna. Longin se uită cu mărire la elŭ și mâna lui, și vroindŭ sĕ trécă pe lângă dênsulŭ:

— Spală-o întêiu, îi dise, și apoi întinde-o.

Der curtenii toțī îi eșiră în cale și îlŭ opriră. Decebalŭ se uită la dênsulŭ cu asprime.

Ia-o câtŭ o ținŭ întinsă: când oiu stringe-o o strîngŭ cu dilele tale în ea.

Lui Longin îi trecu ca unŭ fulgerŭ prin minte că nu are încă otrava făgăduită, și cu scârbă întinse mâna.

— Pace, dise Decebalŭ.

— Pace, întări Longinŭ cu jumĕtate glasu. Jură!

— Juru sĕ-mī putredéscă drépta ca foile goronilorŭ tómna.

— Că vei împlini condițiile de pace?

— Că le voiu împlini.

— Tóte?

— Tóte.

— Jură-te pe Zalmolcse.

— Me jurŭ.

— Pace!

— Pace!

Scirī polițienesci.

Duminecă înainte de amedī, cerșetorulŭ Vasilie *Radu* a fostŭ găsitŭ jumĕtate *înghețatŭ* în pimnița unei case particulare din suburbiulŭ Scheiu. Adusŭ fiindŭ la secția polițienésca din Prundŭ, după câteva minute muri.

Deórece presărarea trotoarului cu năsipŭ orī cenușe numai dimineța nu e de ajunsŭ, fiindŭ că apa ce se scurge de pe coperișe spală năsipulŭ și cenușa și séra fiindŭ mai frigŭ se face érășī gheță, e necesarŭ ca sĕ se presare și séra trotoarele cu năsipŭ orī cu cenușe.

Jubileulŭ diarului „Times.“

In numerulŭ sĕu festivŭ, 23,271, dela 21 Dec. (2 Ian.) „Times“ publică o privire retrospectivă asupra istoricului esistenței sale de o sută de anī, în care cu o legitimă mândria își laudă succesele ce a câștigatŭ de când trăește. Când a apărutŭ pentru prima dată, la 1 Ianuarie 1788, „Times“ nu era o fóiă tocmai nouă, ci s'a născutŭ din „Daily Universal Register,“ fondată deja de trei anī, care și-a părăsitŭ numele celŭ prea lungŭ, dându'șī titlulŭ scurtŭ de „The Times“.

Numĕrulŭ jubilarŭ conține articolulŭ, forte umoristicŭ, prin care în fóia dela 1 Ianuarie 1788 se anunță și se motiveză acéstă schimbare de nume. In acestŭ articolŭ se arată mai ânteiu inconvenientele și neînțelegerile ce se întêmplau când cititorii în localurile publice cereau seu „Daily Universal Register“ seu pe scurtŭ „Register“. Apoi articolul urmeză: „Din acestea și din alte motive autorii foii „Daily Universal Register“ au adausŭ acestui titlu lungŭ numele de „Times“ (timpulŭ), unŭ cuvêntŭ scurtŭ, ce opune resistență tuturorŭ stricătorilorŭ și scâlciitorilorŭ limbei. Iohn Walter, fundatorulŭ, tipografulŭ, directorulŭ și primulŭ editorŭ alŭ foii „Times“, n'a fostŭ la începutŭ de meseriă nicī tipografŭ, nicī diaristŭ. In anulŭ 1782 s'a unitŭ în afacerī cu unŭ culegĕtorŭ, Henry Iohnson, care inventase unŭ nou sistemŭ de tipografiă, întrebuințândŭ tipurī de vorbe — logotypi — în loculŭ tipurilorŭ de litere. După acestŭ sistemŭ numitŭ logografiă s'a tipăritŭ fóia „Times“ în anulŭ ântei alŭ existenței sale. Pentru întreprinderea sa John Walter cumpĕrase în anulŭ 1784 edificiulŭ din Printing-House-Square, unde fusese deja mai nainte tipografia regală și unde dela 1666 încóce se tipărise „London Gazette“. Este acelașŭ locŭ, pe care se găsesce și astădī oficina diarului „Times.“

Primulŭ numĕrŭ alŭ foii „Times“ este astădī o raritate tipografică, ce s'a păstratŭ numai în puține exemplare. Intrega colecțiă din primulŭ anŭ n'o are nicī biblioteca museului britanicŭ. Primulŭ numĕrŭ a avutŭ numai 4 pagine de formatŭ micŭ — fără revistă. Timpu mai îndelungatŭ chiar fóia n'a avutŭ reviste și primele sale succese marī le-a dobânditŭ la publiculŭ cititorŭ englesŭ dândŭ buletine parlamentare forte iute, complecte și exacte, deși atuncī, și mai târdiu chiar, nu s'au toleratŭ raportorī în parlamentul englesŭ și nimenī n'avea voiă sĕ ia note în scrisŭ asupra desbaterilorŭ. In articolulŭ sĕu jubilarŭ „Times“ dice asupra timpului primei sale aparițiunī: „Ludovicŭ XVI ședea încă firmŭ pe tronulŭ sĕu; convocarea convențiunii francese era numai visulŭ a câtor-va politicianī: Pitt era unŭ ministru de pace cu vederī largī liberale asupra reformelorŭ fiscale și parlamentare și Napoleonŭ era unŭ ofițerŭ de artileriă, tînĕrŭ și necunoscutŭ. Ne îndoimŭ, că unŭ istoriografŭ alŭ viitorului va găsi în analele anului 1788 unŭ evenimentŭ mai importantŭ și mai remarcabilŭ decâtŭ fondarea diarului „Times.“

Mai departe „Times“ scrie; „Amŭ luptatŭ pentru lucrurī marī, când victoriоșī, când învinșī; amŭ încercatŭ — și simțimŭ falĕ, că nu fără succesŭ — sĕ representămŭ bunulŭ simțŭ, patriotismulŭ stăruitorŭ și practicŭ alŭ marei masse din poporațiunea regatului unitŭ fără deosebire de clase. „Times“ n'a fostŭ și nu va fi nicī odată organulŭ unei partide, fie ea și victoriósă, nicī organulŭ vreunui șefŭ politicŭ, oricâtŭ de autocraticŭ ar fi el. Suntemŭ în dreptŭ a dice, că acéstă atitudine independentă critică și-a lăsatŭ urmele sale favorabile in desvoltarea miraculósă a Națiunii britanice în timpulŭ celorŭ din urmă o sută de anī. Posițiunea de primatŭ, solidŭ fondată încă de multŭ, ce o ocupă „Times“ în diaristica lumei întregī, e recunoscută nu numai în regatulŭ unitŭ, ci în tóte țĕrile streine. In Europa, în america, în India și în Colonii e recunoscutŭ de tótă lumea, că „Times“ are dreptulŭ sĕ vorbească în numele Angliei.“

Apoi în articolŭ se relevă, ce progrese datorează foii „Times“ tehnica diarismului prin întroducerea forței aburului în tipografii, prin steriotiparea formelorŭ culese, prin inventarea presei Walter și prin construcțiunea mașinelor de culesŭ. Articolulŭ închee prin cuvintele unui oratorŭ escelentŭ din Camera Comunelorŭ: „Decă așŭ dori sĕ lasŭ posterității depărtate unŭ semnŭ de amintire a civilisațiunii actuale a Marei Britanie, spre acésta n'așī alege nicī docurile mele nicī liniile nóstre ferate, nicī edificiile nóstre publice, nicī chiar palatulŭ, în care ținemŭ ședințele nóstre — așŭ alege numai unŭ singurŭ exemplarŭ din „Times.“

Dare de semă și mulțămită publică.

Inteligința română din Ludoșulŭ de Mureșŭ și din giurŭ la 17 Iuliu anulŭ trecutŭ a arangiatŭ unŭ concertŭ împreunatŭ cu petrecere de jocŭ în pavilionulŭ din grădina hotelului Körmöczi de aicī din locŭ cu venitulŭ destinatŭ în folosulŭ edificărei unei bisericī greco-catolice totŭ în locŭ.

Venitulŭ petrecerei în séra aceleia, din rĕscumpĕrarea biletelorŭ de intrare cu prețulu fixatŭ de persónă 1 fl. și de familiă 2 fl., a fostŭ 280 fl. v. a.

Suprasolvirī totŭ în acea séră s'au primitŭ dela d-nii: Eugeniu Crișianŭ 10 fl., Miksa Elek 10 fl., Ioanŭ Rusu 10 fl., Grof Bethlen Geza 8 fl., Vasiliu Moga 10 fl., Reismann Nathan 8 fl., Ioanŭ Catona 5 fl., Ioanŭ Bocoșŭ 5 fl., Georgiu Vlasa (Gorz) 5 fl., Vasiliu Zahanŭ 4 fl., Nicolau Moldovanŭ 4 fl., Csontos Iános 4 fl., Esztegár Kajetán 4 fl., Ioanŭ Todorŭ 3 fl., Eczken Sándor 3 fl., E. Alexandrescu Cormoșŭ 3 fl., Georgiu Toioanŭ 3 fl., Kabos Kalman 3 fl., Georgiu Popŭ 3 fl., Ioanŭ Boeriu 3 fl., Heinz Bela 3 fl., Demetriu Metea 3 fl., Todorŭ Manția 2 fl., Simonis Gergely 2 fl., Dionisiu Simonŭ 2 fl., Nicolau Solomonŭ 5 fl., Albert Braunecker 5 fl., Schönstein Ignacz 2 fl., Klenhardt Vincze 2 fl., Petru Nirestoanu 2 fl., Alexandru Câmpeanu 2 fl., Vasiliu Popŭ 2 fl., Timoteiu Circa 2 fl., Petru Iacobescu 2 fl., Mihailŭ Albonŭ 2 fl., Ioanŭ Germanŭ 1 fl., Vincențiu Nemeșŭ 1 fl., Nothi David 1 fl., Iosifŭ Albonŭ 1 fl., Ioanŭ Țiereanu 1 fl., Valeriu Catona 1 fl., Corneliu Catona 1 fl., Vasiliu Muntenescu 1 fl., Simionŭ Ciucuina 1 fl., Corneliu Codarcea 1 fl., Unŭ preotŭ de pe Murĕșŭ 1 fl., Vasiliu Suciu 1 fl., Pastor Sandor 1 fl., Ana Socanu 1 fl., Laszlo Iános 1 fl., Morariu Nicolae 1 fl., Georgiu F. Negruțu 1 fl., Betegh Sándor 1 fl., Vajda Daniel 1 fl., Demetriu Dosios 1 fl., Paulŭ Molnarŭ 1 fl., Basiliu Orosanŭ 1 fl., Teodorŭ Moga 1 fl., Aronu Gerasimŭ 1 fl., Vasiliu Viciu 1 fl., Moisa Birtolomŭ 1 fl., Kecskemeti Samuel 1 fl., Nicolau Tamașŭ 1 fl., Keresztes Lajos 1 fl., Csontos Elek 1 fl., Hirsch Adolf 1 fl., Szenkovits Domokos 1 fl., Simionŭ Birișŭ 1 fl., Victorŭ Stoica 1 fl., Iobb Gustav 1 fl., Esztegar Gerö 1 fl., Veisz Salamonŭ 1 fl., Balla Pál 1 fl., Schultz 1 fl., Rothman Elias 1 fl., Simay Gergely jun. 1 fl., Moritz Mihaly 1 fl., Klein Iosef 1 fl., Gregoriu Andreșianu 60 cr., Iosifŭ Lazarŭ 50 cr., Boer Denes 50 cr., Boer Miklos 50 cr., Stein Adolf 50 cr., Ioanŭ Arionu 40 cr., Iuliu Popŭ 40 cr., la olaltă 192 fl. 40 cr. (Va urma.)

SCIRĪ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 31 Ianuarie. *Ministrulŭ căilorŭ ferate, la propunerea ministrului de rĕsboiu, a începutŭ numeróse construcțiunī de lărgire la gările căilorŭ ferate din Ostulŭ și Vestulŭ imperiului.*

San-Remo, 31 Ianuarie. Erī diminéță toțī medicii au ținutŭ o consultațiune, la care s'au esprimatŭ că tracheotomia nu e necesară.

Colonia, 31 Ianuarie. „Kölnische Zeitung“ arată într'unŭ lungŭ articulŭ că mĕsurile militare luate din partea Rusiei au caracterŭ ofensivŭ.

NECROLOGU.

Aducemŭ cu adêncă durere la cunoscința amicilorŭ și cunoscuților trista scire, cumcă iubita nóstră fiică **Eufrosina Nastasi** a încetatŭ din viéță astădī la 1 oră după medulŭ nopții în etate de 12 anī.

Rĕmășițele pămêntescī se vorŭ ridica din paraclisulŭ bisericei Sf. Nicolae și se vorŭ îmormênta Joi, în 21 Ianuariu st. v., în cimiteriulŭ de acolo, la 3 óre p. m.

Brașovŭ, 19 Ianuariu v. 1888.

Jalnicii părințī:
Lazarŭ și *Maria Nastasi.*

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 30 Ianuarie st. n. 1888.

Bancnote românescī	Cump.	8.44	Vend.	8.46
Argintŭ românescŭ	„	8.40	„	8.43
Napoleon-d'orī	„	10.—	„	10.02
Lire turcescī	„	11.30	„	11.35
Imperialī	„	10.30	„	10.33
Galbinī	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescī	„	109.—	„	110.—
Discontulŭ		6½—8% pe anŭ		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 27 Ianuarie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 5%	98.10
Renta de hârtiă 5%	87.70
Imprumutulu căiloru ferate ungare	149.—
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	94.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (2-a emisiune)	124.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	110.75
Bonurī rurale ungare	104.—
Bonurī cu clasa de sortare	104.50
Bonurī rurale Banatu-Timișŭ	10[illegible].50
Bonurī cu cl. de sortare	104.50
Bonurī rurale Transilvane	104.25
Bonurī croato-slavone	103.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.50
Imprumutulŭ cu premiulu ungurescu	118.25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.75
Renta de hârtia austriacă	78.70
Renta de argintŭ austriacŭ	80.25
Renta de aurŭ austriacŭ	109.60
Acțiunile băncei austro-ungare	135.25
Acțiunile băncei de creditŭ ungur.	869.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	272.—
Argintu —.— Galbinī împărătescī	5.97
Napoleon-d'orī	10.01½
Mărcī 100 imp. germane	62.15
Londra 10 Livres sterlinge	126.55

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

SEMNE PENTRU CAPITALIȘTI

din partea lui

Fondată 1869.

HERM. KNÖPFLMACHER,

Fondată 1869.

Cassă de Bancă protocolată.

VIENA. I., Wallnerstrasse Nr. 11. VIENA.

De când miliarde din averea națională se plaseză cu firmă încredere în puterea susținĕtóre de statu a vechiului imperiu, în valorĭ de statŭ rentabile, la celŭ mai micu semnŭ de posomorîre a situațiunei politice tresare atâtu fiecare proprietarŭ de rente, câtu și aceia, carĭ șĭ-au plasatu banii în valorĭ de căĭ ferate și în valorĭ locale, și îșĭ aruncă într'o iritațiune neintemeiată hârtiile și alergă la cea mai de aprópe cassă de păstrare, care la rendulŭ ei îșĭ plaseză banii **erăși numai în valori egale**, oferindŭ deponentului interesele minime și nepermitĕndu nicĭ o controlă în administrațiunea ei. Se recomandă așa deră în prima liniă a alege numaĭ hârtii din patriă bine fundate, a căroru rentabilitate e garantată sub tóte împrejurările, **care işî recâştigă cursurile chiar şi în timpŭ de resbelŭ** și care suntu mai pre susu de orĭ ce îndoélă. **A-şi mobilisa averea** impune precauțiune sub acésta însĕ înțelegu a se desface de tóte hârtiile negarantate si a-șĭ procura numai valorĭ bine probate.

Ocasiunea, ce nu s'a ivitu, **de mulţi ani**, că:

- **rentele nóstre fórte bine classate** aducŭ $5\frac{1}{2}$%,
- **hârtii garantate de ale căiloru ferate** aducu 6%
- **prioritați fórte solide** aducŭ 5%

se fie folosite de toțĭ capitaliștii speculanțĭ **pentru a-le cumpera**. 10.10—2

Deorece la bursă **momentulŭ este totulŭ**, mĕ rogŭ pentru înștiințărĭ **la timpŭ**, pentru ca se puteţĭ apuca momentulu potrivitŭ, și se puteţĭ trage folosŭ din ridicarea cursului hârtiiloru recomandate de mine. — Pentru capitaliștii, carĭ vreu sĕ-șĭ asigure cursulŭ ce momentanŭ este eftinu, suntu totdéuna gata pentru unŭ acontŭ potrivitŭ, care în casu de lipsă póte fi și în hârtii de valóre, de a-le avansa banii până când voiu fi în posițiune de a 'șĭ lua în primire efectele tóte, sĕu parte din ele orĭ de a-le pute vinde cu folosŭ. Informațiunĭ în privința acésta se dau în modu **directŭ** şi **gratuitŭ**.

Nr. 7374 ex 1887.

Publicațiune.

Din interesulŭ siguranței publice, a averei și a persónei, a aflatŭ subscrisulŭ căpitănatŭ de consultŭ, ca cu 4 Februarie a. c. se interdică cerșitulŭ pe întregulŭ teritoriu brașoveanŭ. Pentru ca lipsa cerșitorilorŭ din nou conscrișĭ și aparținĕtorĭ comunei orășenescĭ Brașovŭ se se pótă și de aicĭ înainte acoperi prin milosteniile date de către publicŭ, s'au provocatŭ prin subscrisulŭ căpitănatŭ toțĭ posesorii de prăvălii, carĭ mai multŭ au fostu molestațĭ în fie-care Sâmbătă de către cerșitorĭ, ca pe cale de subscripțiune se signeze anumite sume de milostenii. Provocarea acésta a avutŭ unŭ resultatŭ de totŭ îmbucurătorŭ, deórece subscripțiunea representă peste 1000 fl. anualmente. Totușĭ însĕ pentru ca ajutorarea acestorŭ cerșitorĭ se aibă unŭ succesŭ mai mare, apeléză subscrisulŭ căpitănatŭ la marinimositatea întregului publicŭ cu aceea recercare, ca milosteniile carĭ se intenționéză de a se da, sĕ se depună sĕu la centrala poliției sĕu în expositurile din suburbii, unde se află spre acestŭ scopŭ cutii pentru păstrarea acestorŭ milostenii.

Astfelŭ de sume se vorŭ împărți între cerșitorĭ de către subscrisulŭ căpitănatŭ în tótă sĕptĕmâna (Sâmbăta).

Brașovŭ, 26 Ianuarie 1888.

3c.3—2 **Căpitănatulŭ orăşenescŭ.**

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reinoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULŬ FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesie, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de $2\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărți din editura propria:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de preste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avêndŭ și o notiță istorică la fie-care serbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modulŭ cum s'a stabilitŭ respectiva serbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ pierdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântäna dorului. Noveļă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Balada de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulu 25 cr.

Branda sĕu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulŭ 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Eupide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedia în 5 acte, după Euripide, tradusa în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținuta în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrosa sĕu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românŭ. Cartea I. II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năseudŭ. — Manualŭ aprobatu prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13193. — Prețulŭ 30 cr.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțu, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ composițiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ — se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de către preoți, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scola poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.: 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtorei de D-deu urmatŭ de mai multe rugaciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.